

مدل‌های ناپارامتریک محاسبه ریسک و تغییرپذیری: رهیافتی نو بر شیوه مطلوب نظارت مالی بر صنعت بیمه کشور

دکتر کامبیز پیکارجو^۱

چکیده

توسعه رقابت، سرعت گرفتن استراتژی جذب پرتفوی، فشار بر شرکتهای بیمه جهت توسعه پرتفوی و افزایش سود قابل پرداخت به ذی‌نفعان و ... شرایط در حال تغییری را ایجاد کرده است که ادامه روند یک بعدی آن به نفع هیچ‌یک از فعالان بازار بیمه ایران نخواهد بود. تحقیق حاضر نشان داده است که اتفاقات مذکور سبب شده است تا سیستم‌های نظارتی و کنترلی در شرکتهای بیمه همپای توسعه کمی و منطقه‌ای پرتفوی آنها پیشرفت نکرده و مهمتر آنکه نیروی انسانی فنی و توانمند چه در ستاد و چه در صف شرکتهای بیمه و شبکه‌های فروش تربیت و آموزش ندیده و فرهنگ سازمانی، ضوابط اخلاق حرفه‌ای و خصوصاً تطبیق و تعامل دانش و تجربه فرصت زمانی لازم را نداشته باشند. نتیجه این سرعت و توسعه غیرموثر و نامعقول که به جای توسعه کمی - کیفی بازار خصوصاً بازارهای بالقوه و طراحی محصولات باکیفیت برای ارائه به بیمه‌گذاران بالقوه و بالفعل با انطباق با شرایط خاص اقتصادی کشور، سبب افزایش خطرناک و بعضاً غیرقابل‌مهارى در بخش فشار هزینه‌ای بر صنعت بیمه گردیده است. در این تحقیق با استفاده از ۱۲۰ داده ماهانه و با استفاده از روش‌های اقتصادسنجی و آماری سعی گردیده است تا میزان تغییرپذیری، نوسان‌پذیری، تابع توزیع زیان و ارزش در معرض ریسک سرمایه را برای رشته‌های بیمه و صنعت بیمه استخراج نماید. نتیجه بررسی نشان می‌دهد تغییرپذیری و نوسان‌پذیری عملیات بیمه‌گری در کل بازار هرچند دارای افزایشی محسوس بوده اما مطابق با الگوی تجاریو ادواری کسب و کار سنوات گذشته بوده است. برآورد روند تغییر ریسک فاکتور رشته‌ای نشان

۱. عضو هیات علمی دانشکده اقتصاد و مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران

می‌دهد که میزان اثرپذیری بیمه‌نامه‌های صادره در اغلب رشته‌های بیمه‌ای کاهش، با ثبات و یا با رشد بسیار نامحسوسی توأم بوده است که این کم‌اثر و کاهش نقش اثرگذاری فاکتورهای قبلی ریسک بر ریسک رشته‌های بیمه‌ای به معنای ایجاد و ورود فاکتورهای (عوامل) جدیدی است که بر ریسک عملکردی آنها موثر شده‌اند که مسلماً در صورت عدم بررسی و شناخت آنها ممکن است عدم اطلاع و توجه به آنها در سنوات آتی منجر به بروز خسارات بالقوه و بالفعل زیادی شود که این امر بر توان ایفای تعهدات شرکتهای بیمه حتماً موثر خواهد بود. برآورد مقیاس و دامنه کمی خسارت‌زائی رشته‌ای در پرتفوی‌های نامتقارن و نامتوازن، عدم (نا)هم‌مقیاسی در اثرات بارگزاری خسارات (Loss Loading) در رشته‌های مختلف زمانی که با عدم تقارن، عدم توازن در ترکیب پرتفوی و خصوصاً عدم تناسب سهم، قیمت حق بیمه، با فقدان سیستم صحیح‌گزینش ریسک و نحوه غلط اقساط بندی حق بیمه‌های دارای شرایط جهش خسارتی و ... باشد. خطرات جهش زیان ناشی از عملکرد را به دلایل مذکور خصوصاً نقص مدیریت ریسک شرکتهای که سبب عدم تقارن و عدم توازن پرتفوی و شکنندگی و عدم توانائی توانگری پوشش زیان احتمالی را داشته باشد، خود به مثابه فزونی کشیده امام رها نشده‌ایی است که هر آن امکان باز شدن و واردکننده شوک ناشی از فشار هزینه خسارت و به دنبال آن -شاید- ورشکستگی شرکت‌های بیمه را به‌مراه داشته باشد.

واژگان کلیدی: ارزش در معرض ریسک، مدل‌های GARCH، شبیه‌سازی مونت

کارلو، تابع چگالی کرنر، نظارت مالی موثر